

Woordvoering begroting D66 november 2020

Voorzitter,

D66 kijkt met respect naar deze begroting. Er is zichtbaar veel werk in gestoken. Graag brengen we onze complimenten over aan college en ambtelijk apparaat.

Ik heb voor u vanavond een aantal vragen en opmerkingen in relatie tot deze begroting. Om te beginnen een algemene opmerking. De begroting laat voor de komende jaren een wankel evenwicht zien. We zien een sluitend resultaat, maar de marges zijn wat ons betreft relatief klein, zeker in de onzekere tijd waarin we nu leven. Daarbij valt ons op dat gelijkblijvende lasten het belangrijkste uitgangspunt lijken te zijn voor dit college. Natuurlijk is ook D66 vóór lage lasten, maar wij vragen ons wel af of het altijd in het belang is van de inwoners om die lage lasten als uitgangspunt te nemen.

Want ondanks dat deze begroting dan financieel sluitend is voorzitter, zien wij tegelijk een flink aantal posten waar we als gemeente tekort schieten of te zuinig zijn.

Ik leen even een uitspraak van een collega politicus uit het Rotterdam van de vorige eeuw. "Rotterdam voert de verkeerde lijstjes aan" zei Ivo Opstelten ooit bij zijn aantreden als burgemeester van Rotterdam. Voorzitter, wij zien de laatste tijd in de Hoeksche Waard hetzelfde risico ontstaan. Als het gaat om uitgaven voor cultuur vestigen wij als gemeente bijna het laagterecord in Nederland als het gaat om uitgaven per inwoner aan cultuur. Als het gaat om de snelheid van ons internet dan behoren wij zeker tot de top-10 van de slomeriken. En als het gaat om openingstijden van winkels dan behoren wij bij de laatste 4% van Nederland waar de winkels op zondag niet open mogen zijn.

U houdt de lasten laag, maar heeft u de inwoners wel eens gevraagd of dat voor hen het allerbelangrijkste is. Misschien vinden zij het niet erg om 10 euro per jaar meer te betalen als ze daarvoor glasvezel in het buitengebied krijgen of de culture verenigingen behouden kunnen blijven of kunnen groeien en bloeien.

Wat D66 betreft moet de Hoeksche Waard andere lijstjes aanvoeren dan dat zij nu doet. Hoe mooi zou het zijn als we in de top-5 zouden kunnen staan van gemeenten waar je het beste kunt thuiswerken? Of in de top 10 van gemeenten die het meest duurzaam omgaat met energie? Of bovenaan de top 10 van gemeenten met een inspirerend cultureel aanbod? En zo kunnen we met elkaar vast nog wel meer top-10's verzinnen waar wij als Hoeksche Waard graag hoog in zouden willen eindigen.

Voorzitter er is al veel inhoudelijk besproken over deze begroting. Dank ook voor de beantwoording van alle technische vragen. Zoals u misschien inmiddels van ons gewend bent vragen wij ook dit keer specifiek aandacht voor 3 thema's bij het bespreken van deze begroting: duurzaamheid, cultuur en jongeren. Specifiek wil ik het met u hebben over snel internet, het ondersteunen van huishoudens bij de energietransitie en het betrekken van de jeugd bij de toekomstplannen van deze gemeente.

Voorzitter, over Snel Internet voor inwoners en bedrijven in de Hoeksche Waard: dat gaat wat onze fractie betreft echt niet goed. We luisteren inmiddels al ruim twee jaar naar toezeggingen die op zich daadkrachtig overkomen, maar toch steeds weer leiden tot uitstel of teleurstelling. Het internet in de Hoeksche Waard is op veel plaatsen te langzaam. Dat was al vervelend voor velen die daardoor niet konden genieten van een film of voor bedrijven die wat langer moesten wachten op een grote e-mail, maar door Covid-19 heeft deze problematiek een veel grotere prioriteit gekregen wat ons betreft.

Een groot deel van de werkende bevolking werkt momenteel vanuit huis. Ik hoop het u niet uit te leggen, daar hoort videovergaderen bij. Als dat niet werkt doordat de verbinding slecht of traag is dan is dat slecht voor het functioneren van onze inwoners en voor het imago van onze regio.

Een groot deel van het onderwijs gebeurt ook op afstand. En veel internetverbindingen in de Hoeksche Waard zijn daarvoor gewoon niet toereikend. Dat is geen luxeprobleem, dat is je reinste armoede. Onlangs sprak ik met een inwoner wiens dochter noodgedwongen bij een familielid in Rotterdam gaat logeren wanneer zij tentamens heeft omdat zij anders bang is dat de verbinding wegvalt. En dat wegvallen zou leiden tot een ongeldig tentamen. Dit moet snel anders.

Uit de beantwoording van de technische vragen hebben wij vernomen dat de Wethouder nog steeds-of weer- vertrouwen heeft in een goede afloop en zelf belooft dat in 2021 iedereen in de gemeente gebruik kan maken van een snelle internetverbinding. Zoals we in de beantwoording van de technische vragen lezen hoopt het college nog dit jaar daarover een afspraak te maken met een bedrijf.

Met alle respect voor de inspanningen voor het college tot dusver: wij maken ons hier grote zorgen over. Het blijft vaag wat er precies gaat gebeuren om dit te realiseren en wat inwoners en bedrijven hiervan kunnen verwachten. Wij denken dat dit echt onvoldoende is en stellen voor om de aanpak op dit dossier te verzwaren en te intensiveren.

Wat ons betreft wordt er op zeer korte termijn een onafhankelijke internetspecialist ingehuurd die ons helpt hier het maximale uit te halen en tot in detail kan informeren over de mogelijkheden die we hebben om de oplossing van dit probleem te versnellen. (Daarbij hebben we ook vernomen dat er mogelijkheden zijn om vanuit Europa subsidie te ontvangen. Graag horen we van de wethouder of hij deze subsidieregelingen kent en of hij daar al aanspraak op heeft gemaakt.) Wij hebben hiervoor een motie in voorbereiding die we graag aan u voorleggen en die zal gaan over tenminste de volgende zaken:

1. Verstrek een krediet om een gespecialiseerd adviseur in te huren die in kaart brengt waar mogelijkheden liggen om te versnellen
2. Maak en communiceer een gedetailleerd uitrolplan en stel de inwoners daarvan in detail op de hoogte.
3. Ga in gesprek met providers van glasvezel (3 stuks) om te bespreken hoe er een zo hoog mogelijke snelheid kan worden gerealiseerd. De nu besproken 100 megabit verbindingen zijn wat ons betreft nu al aan de krappe kant.

Zonder technisch de diepte in te willen gaan: er moet ook voldoende upstream capaciteit zijn.

Wij horen graag de mening van de andere fracties op dit punt.

Dan over de transitie naar een duurzame en energie neutrale Hoeksche Waard.

Vorig jaar heeft D66 gepleit voor het gebruiken van de vrijgekomen Eneco gelden voor verduurzaming van onze gemeente en voor het compenseren van inwoners voor de kosten die zij daar ongetwijfeld voor moeten maken. Het college wilde daar toen niet aan meewerken omdat zij geen gelden wilde oormerken zonder dat duidelijk was waar dat geld aan besteed moest worden. Dat gesprek heeft tot op heden niet plaatsgevonden.

Wel heeft de wethouder toen aangegeven het gesprek met deze Raad te zullen voeren over de besteding. Inmiddels is de verkoop gerealiseerd en is er 30 miljoen meer opbrengst dan oorspronkelijk was voorzien.

Voor ons aanleiding om nogmaals te komen met een voorstel, want niemand zal in 2020 meer betwisten dat dit moet gebeuren, dat dit de particulier geld kost en dat iedere steun daarbij welkom is en helpt om het gezamenlijke doel te bereiken. Zonnepanelen op dak, isolatie van vloer of spouwmuur, energiebesparende kranen, het is allemaal breed verkrijgbaar, maar niet goedkoop. Wij vinden dat het geld wat de gemeente heeft opgehaald uit de verkoop van Eneco voor een deel gebruikt moet worden om de kosten voor de inwoners te verlagen en de slagingskans van de transitie te vergroten. Wij pleiten daarom voor een duurzaamheidssubsidie voor inwoners van 1.000 euro per huishouden, die wordt bekostigd uit de opbrengst van de Eneco gelden. Uitgangspunt zou daarbij zijn dat voor iedere euro die een inwoner uitgeeft aan verduurzaming, de gemeente daar een euro aan bijdraagt. Ook op dit punt horen wij graag de mening van de verschillende fracties.

Tenslotte nog een laatste belangrijke overweging in relatie tot deze begroting die vooral onze jeugd aangaat. Bij de behandeling van de steunmaatregelen aan bedrijven in uw raad eerder dit jaar hebben we aandacht gevraagd voor het feit dat de garanties die de gemeente nu aangaat om het bedrijfsleven in de Hoeksche Waard te ondersteunen verstrekkende gevolgen kunnen hebben voor ons weerstandsvermogen in de toekomst. In bredere zin zijn wij van mening dat de jeugd betrokken moet zijn bij de beslissingen die deze raad neemt over hun toekomst. We roepen daarom het college op om hier meer werk van te maken. Wij stellen voor om nog dit kwartaal te starten met een klankbordgroep jeugd waarin zij op een volwaardige manier kunnen meedenken en meepraten over de plannen en interventies die de gemeente doet.

Voorzitter, het uitgangspunt van D66 is dat de Hoeksche Waard een gemeente is en moet zijn waar we met z'n allen prettig wonen, werken en recreëren. Laten we er met elkaar naar streven om het lijstje aan te voeren van fijnste gemeenten om in te wonen, thuis te kunnen werken en jezelf te kunnen zijn ontwikkelen vanuit de Hoeksche Waardse Cultuur.